

Donner

Eerdmans eerder, in een interview, over mij heeft laten optekenen dat de minister op zichzelf best hard werkt maar één nadeel heeft, namelijk dat hij zich aan het Wetboek van Strafrecht houdt. Dat is echter waar ik een eed op heb afgelegd en ik dacht dat dit ook geldt voor alle Kamerleden, maar daar kun je verschillend over denken.

De heer **Van der Staaij** (SGP): Ik heb er behoefte aan om bezwaar te maken tegen de toonzetting van de minister aan het begin van de beantwoording, waar hij suggereert dat iedereen die het met hem niet eens is, probeert om linksom of rechtsom als het ware op het OM te schieten. Daarmee trekt de minister in feite de integriteit van de manier waarop wij hier in het debat staan, in twijfel. Daar heb ik bezwaar tegen.

Minister **Donner**: Het is zeker niet het geval dat ik die integriteit in twijfel wil trekken. Ik wil er wel op wijzen dat het nu week in, week uit zo is dat hier gediscussieerd wordt over het openbaar ministerie en dat iedere keer de constatering is ± mevrouw Griffith heeft dit ook aangegeven ± dat het daarbij meer een kwestie is van de wijze waarop een en ander wordt weergegeven. Dan zeg ik dat dit gevaarlijk is, omdat daarmee het vertrouwen in de organen wordt ondergraven. Dat is een constatering die ook gesteund zou moeten worden.

De heer **Van der Staaij** (SGP): Het gaat hier niet over peanuts. Er is een serieuze kwestie aan de orde. Als er een spanning is tussen aan de ene kant het je voegen naar de uitspraak van de rechter-commissaris en aan de andere kant het binnen diezelfde rechtsstaat beschikken over de mogelijkheid om rechtsmiddelen aan te wenden tegen een bepaalde uitspraak, dan is er de vraag of onze rechtsregels en de organisatie van onze rechtsstaat zodanig zijn dat wij die mogelijkheden ook benutten, opdat er niet allerlei dingen gebeuren, zoals mensen die voortvluchtig kunnen zijn, die juist schadelijk zijn voor onze rechtsstaat. Dat is wat mij betreft het serieuze punt dat hier aan de orde is.

Minister **Donner**: De bevoegdheden ± dat ben ik geheel met u eens ± worden gebruikt daar waar dat nodig is ter bescherming van de rechts-

staat. Zoals echter is aangegeven, ging het in deze zaak om een oordeel van de rechter die constateerde dat er geen straf zou worden opgelegd. In dat geval, zo heeft het Wetboek van Strafvordering aangegeven, houdt de bewaring op en is er geen grond voor bewaring. Een inverzekeringstelling met het oog op het onderzoek is wat anders; dan gaat men ervan uit dat met het onderzoek verder kan worden gekomen. De zaak lag er die donderdag en men is tot een conclusie gekomen. In dat geval kan men in beroep gaan; dat is het instrument dat de wetgever heeft voorzien. Men kan niet zeggen: nu ga ik andere bevoegdheden gebruiken. In andere situaties waar het belang van het onderzoek dat vergt, kan het wel. Het kan niet als de rechter constateert dat hiervoor geen gevangenisstraf gegeven zou worden.

De heer **Herben** (LPF): Ik dacht dat ik de minister een heel eind tegemoet was gekomen door het openbaar ministerie niet te betichten van falen. Ik heb alleen gezegd dat de zaak routineus is behandeld. Inmiddels heb ik er spijt van dat ik zo coulant tegen de minister ben geweest. Hij begint namelijk nu daarover te steigeren. Ik moet tevreden zijn met het feit dat zowaar de telefoon is gebruikt als teken van urgentie. Geweldig!

De minister heeft tegen mevrouw Halsema gezegd: dát zou betekenen dat wij heel lichtvaardig tot hechtenis van mensen besluiten. Dat is precies waar het om gaat. Als het openbaar ministerie de zaak goed had voorbereid, als er een aanwijzing had gelegen, als de informatie van de AIVD goed gebruikt was ± een compliment voor de voortreffelijke collega Remkes ± dan had de rechter-commissaris geweten dat het hier gaat om geharde activisten. Dan was voorlopige hechtenis op zijn plaats geweest.

Minister **Donner**: Die informatie lag die donderdag ter tafel, met de lijst van eerdere gegevens. Die informatie is niet aangevuld met AIVD-gegevens. De zaak lag er. Die donderdag is ten laste gelegd wat er later ook ten laste is gelegd, artikel 141, en er had niets anders ten laste gelegd kunnen worden. De heer Herben heeft zelf aangegeven dat er vier jaar op staat. Ik zie niet wat het openbaar ministerie die donderdag anders of

meer had moeten doen. Het gegeven blijft dat op basis van informatie een rechter tot het oordeel komt dat de bezwaren die er zijn, niet zullen leiden tot gevangenisstraf. De rechter komt dan tot een oordeel. Dan is er geen reden om tot bewaring over te gaan. De heer Herben kan het met dat oordeel oneens zijn, maar dat past in ons bestel niet aan de Kamer.

De heer **Herben** (LPF): En dat allemaal in een telefoongesprek!

Minister **Donner**: In het telefoongesprek was gewezen op de bijzondere aard van het geval. Meer kan dan niet gedaan worden. Het telefoongesprek is juist een bevestiging van de aandacht die hieraan besteed is.

De heer **Herben** (LPF): Ik heb geen expliciet oordeel over de motie gehoord.

Minister **Donner**: Met de motie wordt de minister opgeroepen ervoor zorg te dragen dat het openbaar ministerie in dit soort zaken hard en snel optreedt. Ik heb geconstateerd dat het openbaar ministerie dat heeft gedaan. Daar heeft men geen oproep van mij voor nodig, nog minder een aanwijzing. Vanwege de overwegingen, waarin staat dat de Kamer tot de conclusie is gekomen dat niet adequaat is opgetreden, ontraad ik aanneming van de motie.

De heer **Herben** (LPF): Ik had gehoopt dat u de motie als ondersteuning van uw beleid zou zien.

Minister **Donner**: Non tali auxilio.

De beraadslaging wordt gesloten.

□

De **voorzitter**: Ik stel voor, aanstaande dinsdag over de motie te stemmen.

Daartoe wordt besloten.

De vergadering wordt van 13.03 uur tot 13.45 uur geschorst.

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: Ik stel voor, toe te voegen aan de agenda van de volgende week:

Voorzitter

- de voorjaarsnota (29542) met de bijbehorende suppletore begrotingen, waarbij de volgende maximumspreektijden gelden: CDA, PvdA en VVD 10 minuten, LPF, SP, GroenLinks en D66 7 minuten, ChristenUnie en SGP 5 minuten en Groep Lazrak 2 minuten;
- Wijziging van de Wet op de omzetbelasting 1968 met betrekking tot de plaats van levering van gas en elektriciteit (implementatie richtlijn gas en elektriciteit) (29522);
- Bepalingen in verband met de fusie van De Nederlandsche Bank NV en de Stichting Pensioen- & Verzekeringskamer (29411) (korte plenaire afronding naar aanleiding van het wetgevingsoverleg);
- Beëindiging van de status van groot project van het project Inburgering oudkomers (27083, nr. 43);
- Voordrachten ter vervulling van vacatures in de Hoge Raad (29655 en 29662).

Ik stel voorts voor, aanstaande dinsdag te stemmen over de moties, voorgesteld tijdens het notaoverleg over de Illegalennota, te weten:

- de motie-Van Fessem en Nawijn over een notitie waarin wordt ingegaan op de voor- en nadelen van het strafbaar stellen van illegaal verblijf (29537, nr. 3);
- de motie-Van Fessem c.s. over het middel van ongewenstverklaring (29537, nr. 4);
- de motie-Dijsselbloem c.s. over het sneller ongewenst verklaren van illegalen, maximale detentie en directe uitzetting (29537, nr. 5);
- de motie-Dijsselbloem c.s. over een onderzoek naar malafide vastgoed-activiteiten (29537, nr. 6);
- de motie-Dijsselbloem c.s. over het instellen van een vordering tot ontnemen van het wederrechtelijk verkregen voordeel (29537, nr. 7);
- de motie-Dijsselbloem c.s. over onteigening van aan illegalen verhuurde panden (29537, nr. 8);
- de motie-Visser over plaatsing in het regime van de long-stay (29537, nr. 9);
- de motie-Visser c.s. over het ontwikkelen van effectiever beleid op grond van artikel 33 van het Wetboek van Strafrecht (29537, nr. 10);
- de motie-Vos over een nationaal rapporteur in het illegalenbeleid (29537, nr. 11);
- de motie-Vos over een ombudsfunctie voor illegalen (29537, nr. 12);

- de motie-Huizinga-Heringa c.s. over ontmoediging van het gebruikmaken van diensten van illegale prostituees (29537, nr. 13);
- de motie-Van der Staaij c.s. over de afdoening van bonafide aanvragen mét MVV (29537, nr. 14),

en over:

- Wijziging van het Wetboek van Strafrecht en de Wegenverkeerswet 1994, in verband met de herijking van een aantal wettelijke strafmaxima (28484);
- en de daarbij behorende motie:
- de motie-Griffith over onderzoek naar mogelijkheden, nut en noodzaak van verlaging van voorlopige hechtenis (28484, nr. 31).

Het woord is aan de heer Omtzigt.

De heer **Omtzigt** (CDA): Voorzitter. Namens de CDA-fractie verzoek ik u de korte plenaire afronding van het debat over de fusie tussen de DNB en de PVK onmiddellijk na het reces te doen plaatsvinden. Dan hebben wij namelijk ook de kabinetsreactie op de motie-De Nerée tot Babberich over het beloningsbeleid bij deelnemingen en op de bevindingen van de commissie-Dijkstal. Wij willen dat namelijk graag als één geheel zien.

De **voorzitter**: Ik stel voor aan dit verzoek te voldoen. Dat wil zeggen dat wij dit punt niet op de agenda van de volgende week plaatsen maar in beginsel op de agenda van de eerste week na het reces. Het blijft overigens een korte plenaire afronding.

Overeenkomstig de voorstellen van de voorzitter wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Dubbelboer.

De heer **Dubbelboer** (PvdA): Voorzitter. Namens mijn collega Waalkens verzoek ik u om het VAO over het gemeenschappelijk landbouwbeleid zo spoedig mogelijk plenair te agenderen. Dit verzoek wordt mede gedaan door de fracties van GroenLinks en de SP.

De **voorzitter**: Ik stel voor, aan dit verzoek te voldoen en dit VAO aan de agenda van de volgende week toe te voegen.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan mevrouw Tonkens.

Mevrouw **Tonkens** (GroenLinks): Voorzitter. Ik zou graag het verslag van het algemeen overleg over de evaluatie van de Wet BIG op de plenaire agenda geplaatst zien.

De **voorzitter**: Ik stel voor, aan dit verzoek te voldoen en dit punt toe te voegen aan de agenda van de volgende week.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Algra.

De heer **Algra** (CDA): Voorzitter. De vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksaangelegenheden heeft enkele weken geleden het verzoek gedaan aan de minister van BZK om gegevens aan te leveren over de inkomsten van korpschefs van politie. Wij hebben daarop de vorige week de reactie gehad van de minister dat hij die gegevens niet wil verstrekken omdat dit niet anoniem kon. Daar zijn wij als vaste commissie mee akkoord gegaan. Wij hebben toen verzocht om de gegevens wat breder te trekken, naar de gehele korpsleiding, en die geanonimiseerd aan ons te verstrekken. Wij hadden gehoopt en verwacht dat wij die gegevens vanmorgen zouden hebben, omdat het aanvankelijke overleg daarover vandaag zou plaatsvinden. Wij hebben echter nog geen enkele reactie van de minister ontvangen. Wij hechten er toch wel aan dat de minister nog vandaag met de gevraagde gegevens komt, zodat wij die kunnen gebruiken bij de voorbereiding van het debat dat wij er de volgende week over hebben.

De **voorzitter**: En dat debat is een algemeen overleg?

De heer **Algra** (CDA): Het is een algemeen overleg dat aanvankelijk vandaag zou plaatsvinden maar dat door het spoeddebat is verschoven.

De **voorzitter**: Als de gehele procedure zich heeft afgespeeld in de commissie begrijp ik niet waarom het nu plenair gevraagd moet worden en het verzoek niet gewoon door de commissie aan de minister wordt gedaan.

Voorzitter

De heer **Algra** (CDA): De commissie heeft het verzoek aan de minister gedaan, maar heeft daar nog geen reactie op gekregen, laat staan dat zij de gevraagde gegevens heeft ontvangen. Wij hechten er daarom aan dit verzoek nogmaals onder de aandacht van de minister te brengen.

De **voorzitter**: Dat "nogmaals" kan toch ook door de commissie worden gedaan?

De heer **Algra** (CDA): Ik doe dit verzoek namens de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken.

De **voorzitter**: De commissie heeft de plenaire vergadering toch niet nodig om dit verzoek te doen? Dat kan de commissie toch zelf doen?

De heer **Algra** (CDA): Dat had gekund, voorzitter, maar wij hebben ervoor gekozen om de regeling van werkzaamheden te gebruiken om dit nadrukkelijk onder de aandacht van de minister te brengen. Bovendien willen wij die gegevens graag vandaag ontvangen.

De **voorzitter**: Dan stel ik toch voor om het verzoek vanuit de commissie te doen. Ik zie niet in waarom dit verzoek wel plenair via de regeling van werkzaamheden moet worden gedaan en andere verzoeken niet. Wij waren net met z'n allen op het goede pad. Ik verwijs het daarom terug naar de commissie.

De heer **Algra** (CDA): Jammer.

Aan de orde is de voortzetting van de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Wijziging van het Wetboek van Strafrecht in verband met de strafbaarstelling van beledigende uitlatingen en het aanzetten tot haat, discriminatie of gewelddadig optreden wegens een lichamelijke, psychische of verstandelijke handicap (strafbaarstelling discriminatie wegens een handicap) (28221).**

(Zie vergadering van 9 juni 2004.)

De algemene beraadslaging wordt hervat.

De heer **Rouvoet** (ChristenUnie):

Voorzitter. In de vorige ronde over dit wetsvoorstel, dat door iedereen buitengewoon belangrijk wordt gevonden, heb ik aangegeven wat ons standpunt is en wat de voorgeschiedenis was. Ik ga dat nu niet herhalen. Wel is het goed om te constateren dat binnen Kamer en kabinet, de wetgever, brede overeenstemming bestaat over het feit dat discriminatie van gehandicapten strafbaar moet worden gesteld. Daar dient dit wetsvoorstel toe. Ook is er overeenstemming over het feit dat dit tevens moet gelden voor het sociaal-economisch leven.

De vorige keer bleken wij het er ook over eens te zijn dat niet alle situaties waarin iemand het nalaat om bepaalde dingen te doen met als gevolg dat mensen met een handicap worden beperkt in de uitoefening van bepaalde rechten, strafwaardig zijn. Daarvoor kunnen redelijke gronden zijn. Het is dan wel gebeurd, het valt dan wel onder de termen, maar het is dan toch niet strafwaardig. Overigens hebben wij ook geconstateerd dat het strafrecht pas in beeld komt na de toets van de civiele wetgeving op basis van de Wet gelijke behandeling chronisch zieken en gehandicapten en de toets van de commissie Gelijke behandeling. De conclusie is toch dat hetgeen wij strafbaar willen stellen, blijft gaan om discriminatie, discriminatie in de zin van krenkend, kwetsend, diskwalificerend of ongerechtvaardigd onderscheid maken. Dat is ook de strekking van het definitieartikel in het Wetboek van Strafrecht, artikel 90 quater.

In het wetsvoorstel dat de regering heeft ingediend, is het sociaal-economisch leven buiten beschouwing gebleven, onder andere met het oog op de vraag hoe dit kan worden afgebakend. Dat was voor de Tweede Kamer minder goed acceptabel. Daarom hebben door mevrouw Kalsbeek, de heer Van der Staaij en ik twee amendementen ingediend waarmee wij beoogden alsnog het sociaal-economisch leven bij de strafbaarstelling te betrekken. Wij zijn nu op zoek naar een formulering die niet meer strafbaar stelt dan wenselijk is, maar tegelijkertijd niet suggereert dat discriminatie in het sociaal-economisch leven op allerlei gronden verboden is ± op grond van ras, geslacht, etc. ± behalve wegens een handicap. De formulering waar wij naar op zoek zijn, moet daaraan

voldoen. Er lagen twee amendement voor, die identiek waren. De minister had daartegen bezwaar omdat de gewenste nuancering daarin ontbrak.

Na de vorige termijn is er een beraad geweest. Wij hebben toen aangekondigd op zoek te gaan naar een formulering waarin wij ons konden vinden. De amendementen moesten zodanig worden geformuleerd dat zij aan de gezamenlijke wensen en eisen van Kamer en kabinet tegemoet zouden komen. Naar onze mening zijn er twee opties. De eerste optie is dat in de bestaande amendementen wordt toegevoegd dat discriminatie zonder redelijke grond verboden is. Dat heeft de charme van de eenvoud. De andere optie is dat wij aan de huidige amendementen, waarin discriminatie in algemene zin verboden wordt verklaard, een strafuitsluitingsgrond toevoegen waaruit blijkt dat onderscheid op redelijke gronden niet ongerechtvaardigd is en derhalve geen discriminatie is. Dat zijn de twee opties.

Ik heb nu samen met mevrouw Kalsbeek een amendement ingediend waarin de tweede route wordt gevolgd. Die heeft duidelijk mijn voorkeur. Ik zal ook aangeven waarom. Van de eerste route, spreken over discrimineren zonder redelijke grond, gaat de suggestie uit, door de directe koppeling van die woorden, dat je soms wel mag discrimineren. Wij bedoelen te zeggen dat een bepaald onderscheid op zodanig redelijke gronden gebeurt dat het geen ongerechtvaardigd onderscheid is, dus geen discriminatie, en dat het derhalve niet strafwaardig is.

Het is een belangrijke, maar erg juridische discussie. Ik vind het belangrijk dat wij het eens zijn over wat wij willen bereiken. In deze korte termijn willen wij uitvinden of de ene route acceptabeler is dan de andere. Laten wij in ieder geval zorgen dat het wetsvoorstel de aanvulling krijgt die wij erin willen hebben.

Ik hoor graag het oordeel van de minister over het amendement dat ik samen met mevrouw Kalsbeek heb ingediend. Wij zullen kijken of wij het dan voldoende eens zijn om dit debat te kunnen afronden.

De heer **Luchtenveld** (VVD): Voorzitter. Ik wil nog aandacht vragen voor de vraag op wie de